

CRAI

Centre de Recursos per a
l'Aprenentatge i la Investigació

CENTRE DE RECURSOS PER A L'APRENTATGE I LA INVESTIGACIÓ

7a Jornada de Bones Pràctiques

Formació d'usuari

16 de juliol de 2019 | Plaça Universitat, Edifici Josep Carner | 9:30h

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Resums

Programa:

09:30 Benvinguda

Judit Casals
Directora del CRAI

09:40 Tendències metodològiques per a un aprenentatge actiu

Joan Tomàs Pujolà
Facultat de Ciències de l'Educació

10:20 Videos on line. Qué hacer, qué no hacer, cómo hacerlos

Anna Marquès
Facultat de Biblioteconomia i Documentació

11- 11.30 CoffeeTeaBreak

11:30 Produccions audiovisuals per comunicar la docència i la recerca a la Universitat

Olga Giralt
Responsable de la Unitat d'Audiovisuals de la Universitat de Barcelona

11:45 La formació d'usuaris al CRAI: macrodades

Núria Hombrabella
Unitat de Serveis a Usuaris del CRAI

11:55 Presentacions dels CRAI Biblioteques

Companys, la formació reglada és clau

Rosa Zaborras
CRAI Biblioteca del Campus de Mundet

La formació al CRAI Biblioteca de Farmàcia

Mina Nabona
CRAI Biblioteca de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació. Diagonal Sud

#JocCRAI, una nova manera de conèixer el CRAI Biblioteca del Campus Bellvitge

Max Díaz i Ana González
CRAI Biblioteca del Campus Bellvitge

Dos anys d'activisme en formació: l'experiència del CRAI Biblioteca de Reserva

Gemma Caballer
CRAI Biblioteca de Reserva

Formació al CRAI Mundet: juguem?

Jordi Cornet i Joan Pons
CRAI Biblioteca del Campus de Mundet

12:30 Padlet CRAI: una anàlisi

Sílvia Argudo i Maite Comalat
Facultat de Biblioteconomia i Documentació

12:50 Debat, propostes, conclusions i compromisos

13:30 Tancament de la Jornada

Benvinguda per Judit Casals

Judit Casals dona la benvinguda als assistents i remarca que la Jornada de Bones Pràctiques ha esdevingut un clàssic, però en aquesta ocasió, per poder-la preparar amb temps i fer-la més dinàmica s'ha creat un padlet.

També informa que el hashtag de la jornada és #7jbpCRAI.

Tendències metodològiques per a un aprenentatge actiu per Joan Tomàs Pujolà

▪ **Aprenentatge actiu**

Joan Tomàs Pujolà proposa als assistents que escriguin tres paraules clau que defineixin que és l'aprenentatge actiu, i les més proposades són participació, motivació i pro activitat. Per Joan Tomàs Pujolà són participació, interacció i col·laboració que porten a la implicació.

▪ **Les 3 T: tecnologia, tendències i tècniques**

La **tecnologia** és essencial per l'aprenentatge actiu. A la Unió Europea, Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu) estableix les competències digitals per educadors. Hi ha sis àrees de competències per ajudar a qualsevol educador a desenvolupar aquestes competències i està classificat per nivells de competències digitals.

L'aprenentatge mòbil comporta l'ús de tecnologia mòbil per facilitar l'aprenentatge en qualsevol moment i lloc. La UNESCO celebra un cop l'any a París una trobada amb gent de tot el món per compartir experiències en aprenentatge mòbil.

La tele col·laboració o intercanvis virtuals obren les portes a altres països a través d'intercanvis, per exemple, el projecte UNICollaboration.

Existeixen moltes **tendències**:

- I. Aprenentatge basat en problemes
- II. Aprenentatge basat en projectes
- III. Aprenentatge basat en reptes
- IV. Aprenentatge basat en jocs
- V. Aprenentatge servei
- VI. Gamificació (ludificació)
- VII. Pensament creatiu
- VIII. Pensament visual
- IX. Classe inversa
- X. Entorns personals d'aprenentatge

Com no té prou temps per parlar de totes, Joan Tomàs Pujolà demana als assistents que votin cinc tendències i les més votades són:

- Classe inversa. És una metodologia d'ensenyament creada per dos químics dels EEUU per aprenentatge semi presencial segons la qual els estudiants aprenen nous continguts a través de vídeos fora de l'aula. Els estudiants veuen els vídeos a casa i a classe fan les pràctiques on el docent incideix en la part més difícil. Els vídeos poden ser interactius amb l'alumne que pot contestar preguntes en mig del vídeo. No té sentit fer-ho en una secció de la classe sinó que s'ha de fer durant un període de temps on l'alumne s'ha de

- comprometre a fer-ho. També s'ha de pensar que genera un important volum de feina pel docent.
- Pensament creatiu (design thinking). Són idees innovadores que aprofiten tècniques de disseny centrades en l'usuari. Quan l'apliquem a l'aula aconseguim treballar la part més social. Cal tenir empatia amb l'usuari. La dificultat és que és difícil acotar, cal marcar el temps, en quina fase estem i quin és l'objectiu d'aquesta fase. Es pot aplicar des d'infantil fins a la universitat. Les fases serien: tenir empatia, definir, prototipar, testejar i fer-ho realitat.
 - Gamificació (ludificació). Un especialista és Oriol Ripoll que ho defineix com una manera de transformar. Posem a l'usuari en una experiència de joc. Cal pensar com aconseguir que tinguem ganes de fer les coses i que tinguin un sentit. En el centre de la gamificació hi ha l'experiència de l'usuari. Portar els jocs a l'aula no és gamificació, gamificar és posar elements del joc.
 - Entorns personals d'aprenentatge (PLE). Un especialista és Jordi Adell que ho defineix com l'acompanyament a l'alumnat a prendre el control del seu propi aprenentatge. És un enfocament de l'aprenentatge, una manera d'entendre com s'aprèn, no hi ha exàmens ni programa, l'alumne escull les eines, els continguts i els objectius. Internet possibilita l'ús d'eines de manera gratuïta i contactar amb persones per desenvolupar eines i recursos o fonts d'informació i persones (learning network) amb les que contactem a través d'objectes digitals que construïm, com per exemple un blog.
 - Aprenentatge basat en problemes. És una metodologia participativa que intenta integrar continguts de totes les assignatures a través de casos reals. El protagonisme l'agafa l'estudiant guiat pel docent. Està demostrat que ha comportat canvis en les competències dels estudiants: millores en la cerca d'informació, treball en equip, cerca d'informació en una sessió clínica, capacitat crítica, etc.

Es poden consultar dues fonts d'informació per estar al dia de les tendències d'innovació tecnològica educativa: *Horizon report* i *Innovating pedagogy*.

Respecte les **tècniques**, n'hi ha moltes, com fer pauses, discussions... Es classifica la classe en cinc tipus:

- I. Classe formal
- II. Classe socràtica
- III. Classe semi-formal
- IV. Classe-discussió
- V. Classe interactiva

El professor pot utilitzar diferents eines, com per exemple:

- Mentimeter. Permet presentacions interactives amb núvols de paraules i enquestes.
- Eines per fer vídeos interactius:
 - o EDpuzzle (és d'una empresa catalana)
 - o PlayPosit
 - o Vialogues (permet fer xats en mig del vídeo)

▪ **Conclusions**

Per apoderar l'aprenent hi ha tres conceptes clau:

Elecció de l'estudiant → Personalització de l'ensenyament → Autonomia de l'estudiant
(materials, què vol fer...) (no tractar a tothom igual)

1. Vídeo informatiu

Un vídeo informatiu ha de contestar les 5 W: qui va fer què, quan, on i per què. Informar és recopilar dades i posar-les en ordre però el que interessa és narrar (narrar no és el mateix que informar). La narrativa és el que enganxa a l'espectador. En els vídeos, si als 8 segons no s'enganxa a l'espectador ja l'has perdut. Narrar és incorporar "màgia" a la narració i per això és necessita un estil, requereix talent i tècnica.

2. Tendències

Tal com s'ha dit abans l'ús mitjà d'un vídeo són 8 segons. Hi ha diferents tipus de vídeos:

- Tutorials
- DiY (do-it-yourself)
- Notícies i novetats
- Reaccions
- Top 3, 5, 10
- Estudis de casos
- Tips & tricks
- Connexions de persones
- Rights and wrongs
- Recomanacions
- Problemes i solucions
- Preguntes més freqüents
- Prediccions
- Entrevistes
- Eines
- Recursos
- Vídeos inspiracionals
- Making of

Actualment les tendències estan canviant:

- Les pantalles són majoritàriament horitzontals però des de que es fan Instagram Stories també tenim vídeos verticals.
- Vídeos de 360° però només ho poden fer professionals amb mitjans.
- Vídeos d'usuaris.
- Personalització del missatge: es fan vídeos a mida per edat, gènere, lloc de residència, gustos... Requereix molta informació sobre l'espectador a qui va dirigit.
- Vídeos que expliquen el benefici del producte a l'espectador.

Els vídeos s'han de posar al web propi i a plataformes com Youtube, Vimeo, Facebook Live, Instagram, Twitch, etc. Si una web no té vídeos no se la mirarà ningú: el 88 % de les persones que entren a un web es queden només si hi ha vídeos.

3. Com millorar

Es poden utilitzar:

- Recursos d'imatge: diferents plans d'imatge.
- Recursos de so: diferents músiques en funció del moment.
- Grafismes: per exemple que el text vagi caient, o entri d'un costat.
- Veu en off: ha de ser neutra i adequada al missatge.

- Efectes visuals: càmera ràpida.

Però sempre cal tenir una ESTRATÈGIA. Un vídeo no pot durar més de dos minuts, ha de donar informació sobre com contactar amb nosaltres i hem de tenir clar a quin públic volem arribar, quin és el nostre objectiu i també quins recursos tenim per fer-ho.

Produccions audiovisuals per comunicar la docència i la recerca a la Universitat per Olga Giralt

El Servei d'Audiovisuals de la UB va néixer dins de l'ICE fa 30 anys. Treballen per diferents usuaris (facultats, unitats, etc.) i depenen del Vicerectorat de Comunicació.

En aquests 30 anys la tecnologia ha canviat molt: s'ha passat de cintes magnètiques a targetes de memòria i també a gravar vídeos amb el mòbil, per tant, tots podem comunicar el que fem, per exemple, el procés de restauració d'un llibre. Si no ho fem no es veu el que fem.

Des de fa 5 anys es treballa amb targetes de memòria i s'edita amb ordinadors. Al Servei d'Audiovisuals s'intenten fer produccions diferents: vídeos de notícies, promocionals, retransmissió d'actes multicàmera (per exemple les cerimònies de nomenament d'honoris causa, concerts o l'inici de curs). Cada vegada més persones veuen en *streaming* l'inici de curs per UBTV. L'*streaming* també es pot veure per Facebook Live, ja que s'aprofiten tots els canals possibles per fer difusió i així arribar a més gent. A Youtube es penjen vídeos de 3 o 4 minuts de notícies o promocionals. En funció del/s canal/s de difusió es veuen més els vídeos. També és important fer versions del vídeo en funció d'on es publica: 1 minut a Instagram, 2 minuts a Youtube. En funció de què comuniquem i a qui hem de triar el canal de difusió.

Sembla ser que a la propera web institucional de la UB els vídeos i les imatges tindran molt de pes.

La formació d'usuaris al CRAI: macrodades per Núria Hombrabella

Es presenten les dades provisionals del curs 2018-19 consultables a la intranet del CRAI.

Som 59 formadors dels quals 31 fan material d'autoformació.

Els usuaris potencials de la UB són uns 95.000 i n'han fet formació 13.116, sobretot de grau, però també PDI, PAS, altres i Universitat de l'Experiència. Les dades més rellevants són:

	Sessions	Usuaris	Hores	% assistents	% assistents respecte potencials
Programada	133	919	214	7 %	
A mida	181	2.863	280	21,84 %	
Reglada	395	9.334	613	71,16 %	
TOTAL	709	13.116	1107	100 %	13,79 %

	Sessions planificades	Sessions realitzades	% sessions realitzades
Programada	184	133	72,28 %

	Sessions	Usuaris	Hores	% assistents respecte el total
Universitat de l'Experiència	12	143	14	1,09 %

Una altra dada rellevant és que dels 13.116 usuaris només van contestar l'enquesta 3.682 el que representa el 28 %. El 92 % dels usuaris que van contestar l'enquesta estan molt satisfets o satisfets amb la formació d'usuaris.

Companys, la formació reglada és clau per Rosa Zaborras

La formació que es realitza majoritàriament al CRAI Biblioteca del Campus de Mundet és reglada, en part vinculada a dos projectes RIMDA en competències informacionals: un a l'ensenyament de Psicologia i un altre al Grau de Treball Social. Els continguts i la metodologia es pacten de manera prèvia amb el professorat.

Al llarg del 2n semestre del curs 2018-2019 he realitzat un treball de fi de màster centrat en el comportament informacional dels estudiants postgraduats a la Facultat d'Educació. L'estudi es basa en la metodologia quantitativa (anàlisi de logs i COUNTER) i qualitativa (entrevistes semiestructurades) amb l'objectiu d'establir patrons de conducta. L'interès d'aquest grup és que estan a cavall dels estudis de grau i les primeres experiències com a investigadors; també per les característiques dels estudis, ja que atreuen tant estudiants propis del grau, com estudiants de l'àmbit de les Humanitats i de les Ciències, tant de la UB com d'altres universitats.

L'estudi demostra que no és correcte pressuposar patrons de conducta per edat, sexe o estudis previs (com seria el país d'origen o universitat, l'àmbit temàtic o tipologia d'estudi) sinó que les diferències de conducta estan marcades per la formació rebuda en competències informacionals. Qui ha assistit a sessions de formació utilitza habitualment les eines i recursos subscrits per la UB. Qui no, desenvolupa habilitats de manera autònoma amb eines lliures i gratuïtes (Google Acadèmic, ResearchGate, Sci-Hub, etc.) i difícilment canvia d'hàbits un cop instaurats. Per una altra banda, els docents es presenten com a prescriptors dels recursos, serveis i dels professionals del CRAI de la UB, a més de ser els motors de la formació reglada. A la vista dels resultats, es recomana establir vincles amb el professorat i adoptar aquest model de formació com a estratègies clau per a les biblioteques universitàries. L'objectiu és donar a conèixer i difondre els serveis, els recursos i les competències del personal bibliotecari, aprofitant tot el potencial per a esdevenir un agent primordial en l'aprenentatge i la investigació.

Segons les dades recollides pel CRAI de la UB el curs 2017-2018, es van realitzar 648 sessions amb un total de 7.784 assistents. Si es realitza una anàlisi de les dades de formació relatives al CRAI Biblioteca del Campus de Mundet es constata que el 99,9 % de formació és reglada i es van realitzar 160 sessions amb un total de 3.830 assistents. En relació a les dades totals de formació del CRAI de la UB suposen el 25 % de les sessions i el 49 % d'assistents i que la mitjana es situa en 24 assistents per sessió. La satisfacció es situa en un 91 %.

El resultat de l'estudi i les dades analitzades demostren l'eficiència d'aquest model de formació i el alt impacte com a medi per a comunicar i difondre els nostres serveis, recursos i competències.

La formació al CRAI Biblioteca de Farmàcia per Mina Nabona

Els cursos de formació es concentren entre octubre i novembre sobretot orientats a TFG i TFM. La formació la realitzen tres bibliotequeres.

La formació que té més èxit és la formació a mida i la formació reglada a diferents assignatures. També es considera que la formació programada és clau per fer sessions de "Conèixer el CRAI Biblioteca" i fer-ne difusió a través de diferents canals.

Hi ha pocs usuaris PDI però són claus en la formació. Cal remarcar la manca d'èxit entre els doctorands i la manca de cursos sobre el Cercabib. En canvi els cursos sobre el nou Campus Virtual han estat un èxit i poden ser un "cavall de Troia" per arribar al PDI.

Al mes de febrer es va realitzar un grup focal amb un PDI de cada departament i està previst fer-ne un altre a finals d'any. El PDI és el nostre prescriptor de formació del CRAI.

Respecte la difusió de la formació, els usuaris no es miren les pantalles, no agafen els tríptics... La única cosa que funciona en aquests moments és la formació a través del Campus Virtual.

Cal homologar la nostra formació al Campus Virtual i també fer difusió a través de publicacions del que fem al CRAI.

#JocCRAI, una nova manera de conèixer el CRAI Biblioteca del Campus Bellvitge per Max Díaz i Ana González

Durant els mesos de setembre i octubre del curs 2018-2019 es va dur a terme el JocCRAI, una activitat participativa entre l'alumnat de nou ingrés al CRAI Biblioteca del Campus de Bellvitge. Aquest concurs es va idear amb dos objectius:

- Fomentar la participació i vinculació dels usuaris amb el CRAI Biblioteca.
- Fer-los guanyar autonomia quant a usos i nocions bàsiques del servei de préstec del CRAI.

L'activitat s'inspirava en un joc realitzat a diverses universitats d'Anglaterra (Universitats de Glasgow o Manchester, entre d'altres): <http://librarygame.co.uk/index.html>

El JocCRAI consistia en superar una sèrie de proves i el guanyador o guanyadora era obsequiat amb un lot de productes de marxandatge del CRAI UB.

Les persones interessades havien d'adreçar-se personalment al taulell de préstec del CRAI Biblioteca per recollir una targeta on constaven les proves del concurs. Cada participant escrivia a la targeta el nom i cognoms, l'ensenyament al qual estava matriculat i l'adreça de correu electrònic. Cada cop que superava una prova, se li estampava un segell del CRAI a la casella corresponent de la targeta.

Les proves a superar eren les següents:

- Validar el carnet d'estudiant. Per fer ús del servei de préstec l'usuari ha de certificar personalment les seves dades al taulell de préstec.
- Activar el Wi-Fi amb la xarxa wifi.ub.edu a qualsevol dels dispositius mòbils. Calia mostrar el dispositiu mòbil amb el senyal de Wifi activada.

- Màquina d'autoprèstec. Fer un préstec o devolució d'un document al servei d'autoprèstec. Per aconseguir el segell, calia mostrar el rebut al personal del CRAI Biblioteca.
- Reservar una sala de treball en grup (dues o més persones) o sala de treball individual (una persona). L'usuari que feia la reserva havia de fer ús de la sala de treball un mínim de 30 minuts.

Un cop superades les quatre proves i obtinguts els quatre segells, es dipositava la targeta a una urna ubicada al taulell de préstec de la Biblioteca. Va haver una baixa participació: es van repartir 115 targetes i es van rebre 21 complimentades.

Acabat el concurs, es va procedir al sorteig i al lliurament del premi.

Dos anys d'activisme en formació: l'experiència del CRAI Biblioteca de Reserva per Gemma Caballer

A les jornades de fa un parell d'anys vam parlar-vos dels pocs usuaris que visitaven el [CRAI Biblioteca de Reserva](#) i dels nostres intents per revertir aquesta situació i visibilitzar la col·lecció. Avui us parlarem de la nostra aposta cap a la formació, que és bàsicament on hem focalitzat els nostres esforços. I si al títol parlem d'activisme, és perquè això ens ha definit durant aquests mesos: compromeses i sense defallir, malgrat que en alguns moments ens hem sentit ben bé com si prediquéssim al bell mig del desert...

Inicialment vam centrar-nos en les sessions que feien els professors amb fons de la biblioteca. Consideràvem que la formació reglada era clau, però ens vam adonar que no aprofitàvem suficientment la seva potencialitat. Ens limitàvem a cedir l'espai, els llibres i fer una breu introducció inicial sobre el fons antic de la UB. Teníem la sensació d'haver-nos convertit en un mer receptacle de sessions de formació i en dispensadors de llibres. No establíem cap lligam amb els alumnes que assistien a les sessions i això havia de canviar, així que vam repensar una nova possibilitat de sessió de formació reglada, que vam anomenar metodològica.

Aquestes sessions es fan amb material pactat amb el professor, qui treballa aspectes de contingut, i nosaltres aproximem els estudiants als documents des del punt de vista bibliogràfic i material. Volem que entenguin què significa treballar amb fons patrimonials, que precisen normalment de la consulta de catàlegs o inventaris específics, que habitualment no estan tots catalogats ni apareixen a la xarxa, que tenen al seu abast recursos digitals del CRAI amb material en lliure accés com BiPaDi o la MDC, etc. A més d'oferir als estudiants nocions bàsiques sobre com treballar amb fons antic, aquestes sessions ens permeten assolir proximitat amb els alumnes i obrim la porta que ens visitin més endavant ara que ja han trencat el gel a visitar-nos gràcies a la mediació del professor. El 2018 vam fer 16 sessions d'aquest tipus, amb un total de 248 assistents.

Paral·lelament, i amb la voluntat de dinamitzar l'ús de la col·lecció, hem creat catàlegs de propostes de TFGs i TFM's basats en el nostre fons. Ara tenim dos catàlegs de propostes penjats –un per la Facultat de Biblioteconomia i Documentació i un per la Facultat de Filologia– però estem acabant de perfilar-ne 11 més, que corresponen a 4 facultats, 12 graus i 8 màsters. En total oferirem més de 60 propostes de treballs. Aquest curs s'han fet 5 TFGs a partir del nostre fons: 1 de biblioteconomia i 4 de filologia. El TFG de Biblioteconomia consolida una col·laboració que fa anys que està en marxa, però els 4 TFGs de Filologia són especialment importants per a nosaltres, ja que són resultat del primer contacte amb la facultat, que tot just vam establir el desembre de 2018 participant en les jornades informatives de TFGs dels

diferents graus. En general, els professors estan acollint aquestes idees amb els braços oberts, perquè sovint hi ha molts alumnes totalment desorientats al moment de decidir el TFG o el TFM, tot i que detectem que caldria una col·laboració més directa en la redacció de les propostes, un aspecte a millorar en el que estem treballant actualment.

També hem donat idees per millorar l'aprenentatge a l'aula: fa dos anys que alumnes d'arqueologia realitzen un treball avaluable sobre alguns dels nostres gravats, aquest curs tenim sis alumnes de l'assignatura de Codicologia del Màster de Cultures Medievals treballant sobre fragments de manuscrits, un grup d'alumnes de paleografia estan transcrivint pergamins de la nostra col·lecció, que posteriorment pujarem a BiPaDI, etc.

Tant d'activisme ens ha acabat portant també a fer un salt i hem acabat esdevenint fins i tot objecte d'estudi. Actualment estem col·laborant amb alguns professors en la consolidació de l'Aprenentatge Basat en Projectes. Durant tot el curs hem estat l'eix de l'assignatura "Laboratori de projectes de disseny professional" del Grau de disseny de la Facultat de Belles Arts, on al llarg de dos semestres els alumnes han portat a terme diverses campanyes de màrqueting per promocionar el nostre fons i augmentar la nostra visibilitat. També hem estat l'eix de l'assignatura "Concepció i disseny de llocs web culturals" del Màster de Gestió de Continguts Digitals. Vam contactar amb el professor responsable i vam proposar-li que els seus alumnes fessin la versió virtual en OMEKA d'una de les nostres exposicions. Un cop avaluades totes les propostes ara estem acabant de polir la que incorporarem a la nostra pàgina. En ambdós casos es tracta de projectes win-win. La biblioteca inverteix un temps important en l'elaboració dels "briefings", la preparació dels materials per a les campanyes o exposicions, la resolució de consultes, etc. i mai sap del cert si el resultat obtingut tindrà el nivell esperat o si es podrà aprofitar. Els estudiants, per la seva banda, són participants d'una experiència professionalitzadora que enriqueix el seu procés d'aprenentatge i, en alguns casos, els motiva especialment.

Aquestes són algunes de les iniciatives que hem posat en marxa després de dos anys d'activisme, però tenim nous objectius. Per exemple, hem proposat al Taller de Restauració que facin un vídeo breu que ensenyi als estudiants com manipular els llibres antics i que mostràrem als alumnes que assisteixin a les sessions metodològiques que nosaltres impartim. En aquest cas pensem que podem fer de pont entre el taller i els alumnes i, si seguim amb el mateix ritme de sessions de formació, uns 300 alumnes assolirien cada any nocions bàsiques sobre l'accés i la manipulació de fons antic, una xifra gens menyspreable si tenim en compte que partim de zero... Aprofitar totes les connexions és clau, tot i que no sempre és fàcil, ja que la predisposició per col·laborar –amb les sessions metodològiques, en l'elaboració i difusió dels catàlegs de TFGs i TFMs, en introduir fonts primàries a les assignatures, etc.- no sempre és la ideal. Nosaltres tenim molt clara la nostra responsabilitat en formació, però no tots els nostres interlocutors ho veuen així, i aquí és on resulta clau l'activisme al qual fèiem referència a l'inici. Conceptes com comunicació, confiança, credibilitat, autoritat o reputació estan prenent rellevància i sobre aquest tema ens agradaria incidir després, ja que ens interessaven especialment les vostres experiències i estratègies de relació amb el professorat.

Formació al CRAI Mundet: juguem? per Jordi Cornet i Joan Pons

Durant el darrer any, el CRAI Biblioteca del Campus de Mundet ha estat implementant activitats per gamificar/ludificar diferents aspectes de la formació d'usuaris els següents objectius:

- Conèixer els espais de la biblioteca

- Descobrir el fons (Educació i Psicologia)
- Utilitzar nous serveis (WhatsApp)
- Crear un vincle de confiança amb el CRAI i el seu personal.

En aquesta presentació expliquem dues activitats que s'han dut a terme:

- [Misteri a Mundet](#): un *escape room* de misteri i terror en horari nocturn utilitzant tot l'espai de la biblioteca, en el qual els participants, de forma no competitiva, han de resoldre un misteri tot investigant i recollint pistes diverses (incloent-hi vídeos creats expressament per a l'activitat) i interactuant amb sinistres personatges que no són altres que el propis bibliotecaris del CRAI Biblioteca del Campus de Mundet caracteritzats.

S'han organitzat 6 edicions, on han participat més de 100 persones entre alumnes, PDI i PAS del CRAI de la UB. Degut a la gran demanda, es va utilitzar per el [servei WhatsApp en prova pilot](#) per a incloure dinàmiques de joc, com un concurs de preguntes per obtenir plaça a l'activitat. Un cop realitzada la inscripció, les gestions i informacions es van gestionar també través d'aquest canal.

[Vídeo de presentació.](#)

- [Mundet 2019](#): un videojoc d'exploració de ciència ficció ambientat en la pròpia Biblioteca del Campus de Mundet del futur. Es presenta en forma d'aplicació mòbil per a dispositius Android i estarà disponible a Google Play en breu. S'ha dut a terme aprofitant l'experiència prèvia d'un videojoc previ en format web i integrant tots els aspectes recollits durant un focus grup amb el públic objectiu de l'app (estudiants de grau de les Facultats d'Educació i Psicologia). El guió, disseny del personatges i el desenvolupament de la història ha estat realitzat pel personal del CRAI Biblioteca del Campus de Mundet, mentre que la programació ha estat duta a terme per un estudiant en pràctiques d'un grau superior en disseny de videojocs.

[Padlet CRAI: una anàlisi per Sílvia Argudo i Maite Comalat](#)

Analitzen els comentaris del padlet i realitzen els següents comentaris:

- I. Comentaris més ben valorats:
 - Seria interessant fer una formació obligatòria de base, una assignatura integrada a primer curs de grau, poder incorporar assignatures transversals dins dels ensenyaments, conscienciar de la necessitat de formació en competències informacionals, cal fer més formació obligatòria de base.
 - Establir unes línies formatives amb uns objectius concrets i uns itineraris a seguir per l'alumne, amb materials prou atractius.
 - Fer edicions anuals de reciclatge per a formadors.
 - L'oferta formativa del CRAI hauria de ser una de les propostes amb més visibilitat a la pagina web del CRAI, demanar col·laboració amb el professorat per tal que també ho comuniquin a les aules.
 - Avaluar l'ús dels materials d'auto formació i guies que tenim per tal d'esbrinar si se'n fa un ús que justifiqui la inversió de temps, valorar nous canals i eines adaptades a les necessitats i hàbits dels nostres usuaris: xats en línia per resoldre dubtes, 'chatbots', WhatsApp (prova pilot a Campus de Mundet).
 - Els materials haurien d'estar actualitzats cada curs.

- Gamificació (Kahoot): funciona molt bé al final de cada sessió, cal més premis per oferir: punts de llibre, tapa de càmera web...
- II. Què s'està fent a les biblioteques.
- III. Què heu proposat?
- IV. Conclusions:
- Caldria definir el model, establir les pautes generals de la formació d'usuaris al CRAI-UB.
 - No tothom ha de fer material d'autoformació, un grup de persones es poden dedicar a fer això, altres a fer formació, altres a preparar un guió comú per a les sessions de formació, etc.
 - Si establim en el model que es vol fer la formació integrada als ensenyaments: Quins continguts per a cadascú? En quin moment dels estudis? Cal mirar els plans d'estudis i amb les propostes a la mà, anem a vendre-les a caps d'estudis i professorat.

Debat

Judit Casals diu que es vol crear un grup de treball a partir de setembre. Necessitem un model de formació.

Marta Masegur proposa que es col·labori amb el servei de formació d'usuaris de la UPC ja que l'alumnat de la facultat de Matemàtiques i Informàtica s'assembla més al de la UPC que al de moltes facultats de la UB.

Montse Tafalla del CRAI Biblioteca de Dret comenta que no s'aprofiten els recursos i que molts usuaris no saben de l'existència de les bases de dades especialitzades. Judit Casals respon que el nostre principal objectiu és que s'usin els recursos d'informació.

Isabel Parés apunta que els usuaris que no venen i usen els recursos també son usuaris.

Marcial Rubio, de la Unitat de Serveis a Usuaris, apunta que a la UdG el servei de formació integra un servei d'assessoria d'informació.

Gemma Caballer, del CRAI Biblioteca de Reserva diu que a la Universitat de Toronto des de la biblioteca es reparteixen els estudiants i cada bibliotecari fa de tutor d'un nombre que va entre 45 i 200 estudiants. Responen a la iniciativa un 10 %, del qual tenen feedback al llarg del curs.

Mònica Arenas, del CRAI Biblioteca de Belles Arts, opina que els bibliotecaris no hem de perseguir al PDI per tal que organitzin formació reglada al CRAI. El PDI ja n'hauria de ser conscient que aquesta formació és necessària. Marcial Rubio hi està d'acord.

Josep Turiel, del CRAI Biblioteca de Lletres, afirma que la formació hauria de ser obligatòria. Bolonya ja ho insinuava, però des de dalt no ho han volgut fer. L'únic que funciona és la personalització.

Montserrat Garrich, del CRAI Biblioteca de Matemàtiques i Informàtica demana que no ens autofustiguem. O la UB canvia l'estratègia o nosaltres no millorarem perquè volem salvar alguna cosa que no ens pertoca. Si fem formació a un 13 % dels nostres usuaris potser no ho fem tant malament. Eva Alba, de la Unitat de Serveis a Usuaris, hi està d'acord i assenyala que

un 28 % de respostes a les enquestes de satisfacció de les sessions de formació és un molt bon resultat i que el servei de formació és dels més valorats pels usuaris.